

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในมาตรา 81 กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาประเทศพัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิต และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าตามตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้ผลการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

จากสาระบัญญัติในหมวด 4 มาตรา 22 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ M.R. 2542 ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า การจัดการศึกษายึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และหมวด 4 มาตรา 30 “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา จะเห็นว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร โดยตรงในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ความสามารถในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และขณะเดียวกันครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ ต้องเข้าใจมาตรฐานกลุ่มวิชา และกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในวิชาที่จะสอน เพื่อนำหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผลมาจัดการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ และในระหว่างการจัดกรเรียนรู้ ครูต้องพิจารณา และตรวจสอบอยู่ตลอดเวลาว่านักเรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการหรือมีปัญหาอุปสรรคใดเกิดขึ้นบ้าง และทำการแก้ไขให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การกระทำเช่นนี้ถือได้ว่าเป็นกระบวนการวิจัยนั่นเอง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ การวิจัย และการปรับปรุงแก้ไข จึงมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน

การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการทำงานเชิงระบบที่ท้าทายครูให้แสดงความสามารถ และศักยภาพในการกระตุ้นนักเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจาก

ความอยากรู้ และหากวิถีในการหาคำตอบแล้วสรุปลงอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ โดยเกิดจากความ ต้องการของครูผู้สอนที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ เพื่อแก้ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียน แต่ละคนที่แตกต่างกันเป็นสำคัญ รวมทั้งเน้นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่าง เป็นระบบ มีเป้าหมาย มีเหตุมีผล ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากระบวนการวิจัยและกระบวนการจัดการเรียนรู้ จึงไม่ได้แยกไปจากบทบาทหน้าที่ที่ครูปฏิบัติตนอยู่เป็นประจำ

การที่ครูให้ความสำคัญกับสภาพการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มวางแผน ออกแบบและ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ จะทำให้ครูเกิดการคิดค้นพัฒนาอย่างต่อเนื่องจึงเป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการวิจัยนั่นเอง และหากรวบรวมผลที่เกิดขึ้นในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้ง นวัตกรรมที่เป็นสื่อ สิ่งประดิษฐ์ กิจกรรม หรือวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบต่างๆ มาไว้เพื่อ เลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมแล้วจะช่วยให้แก่นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขและสนุกกับการเรียน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมหาศาล ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัย จึงเป็นความจำเป็นที่ครูทุกคนจะต้องศึกษาเรียนรู้และทำความเข้าใจให้ เกิดขึ้นในจิตวิญญาณของความเป็นครู เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่อง ยืนยันว่า ครูปรารถนาให้นักเรียนรู้จักคิดในระดับสูง และจากความรู้ความคิดสามารถสร้าง องค์ความรู้ใหม่ขึ้นมา อันแสดงถึงความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้อง กับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่ต้องการให้เป็นครูมืออาชีพ

เขาวงกต เจริญบุญ (2537 : 3) ได้กล่าวว่างานวิจัยที่ดีมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ที่สุด ในชั้นเรียนจะได้จากครูผู้สอน ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนอยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด ข้อมูลที่ได้จะ ตรงและเป็นความจริง ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ได้ตรงกับปัญหาที่ เกิดขึ้นกับนักเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่ผ่านมา ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ผู้ทำอยู่ ภายนอกโรงเรียน จึงประสบปัญหาเกี่ยวกับการไม่เข้าใจปัญหาที่แท้จริง

จังหวัดสุโขทัยได้เห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้จัดอบรมเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครู ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย หลายครั้ง แต่ผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูที่เผยแพร่ ยังมีน้อย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้หนึ่งที่ทำหน้าที่สอนจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและความ ต้องการในการทำวิจัยชั้นเรียนของครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษาโดยศึกษาสภาพการทำวิจัยชั้นเรียนใน ภาพรวม และเปรียบเทียบความต้องการในการทำวิจัยชั้นเรียน เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มาปรับปรุง และพัฒนาองค์ประกอบในการวิจัยในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน และเป็นแนวทาง

ส่งเสริมพัฒนาหน่วยงานที่รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อศึกษาความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัยโดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์การเข้ารับการอบรมด้านการทำวิจัย และขนาดของโรงเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - ประชากร ได้แก่ครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุโขทัย จำนวน 1,126 คน
 - กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุโขทัย จำนวน 175 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 2.1.1 วุฒิการศึกษา จำแนกเป็น
 - 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - 2) ปริญญาตรี
 - 3) สูงกว่าปริญญาตรี
 - 2.1.2 ประสบการณ์การทำงาน จำแนกเป็น
 - 1) ต่ำกว่า 5 ปี
 - 2) 5 – 10 ปี
 - 3) 11 ปีขึ้นไป
 - 2.1.3 ประสบการณ์การเข้ารับการอบรมในด้านการทำวิจัย จำแนกเป็น
 - 1) ไม่เคยได้รับการอบรม
 - 2) เคยได้รับการอบรม

2.1.4 ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น

- 1) ขนาดเล็ก
- 2) ขนาดกลาง
- 3) ขนาดใหญ่

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียน

- 1) ด้านปัญหาในชั้นเรียน
- 2) ด้านการแก้ปัญหาในชั้นเรียนโดยวิธีการวิจัยและวิธีอื่นๆ
- 3) ด้านลักษณะการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 4) ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้
- 5) ด้านการเผยแพร่ผลการวิจัย
- 6) ด้านปัญหาและอุปสรรคการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.2.2 ความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียน

- 1) ด้านความรู้และทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 2) ด้านการเสริมสร้างแรงจูงใจ
- 3) ด้านงบประมาณ
- 4) ด้านเวลา
- 5) ด้านแหล่งค้นคว้า และเครื่องมืออำนวยความสะดวก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดสุโขทัย
2. ทราบความต้องการในการทำวิจัยและความต้องการความช่วยเหลือในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดสุโขทัย
3. เป็นแนวทางแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดสุโขทัย เพื่อให้ได้ผลงานที่จะเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน
4. เป็นแนวทางแก่ผู้สนใจที่จะทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดสุโขทัย โดยจะได้ทราบรูปแบบ แนวทาง และวิธีการที่เหมาะสมที่จะนำมาทำวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

1. สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษามีการทำวิจัยร้อยละ 50
2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์การเข้ารับการอบรมด้านการทำวิจัยต่างกัน มีความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน
5. ครูที่อยู่โรงเรียนขนาดต่างกัน มีความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยชั้นเรียน หมายถึง ลักษณะการศึกษา ค้นคว้าที่ใช้วิธีการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยดำเนินตามขั้นตอนต่อไปนี้คือ การกำหนดปัญหา กำหนดวัตถุประสงค์ สร้างเครื่องมือ ดำเนินการทดลอง เก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลแปลผล รายงานผลที่ได้และนำผลที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียน

สภาพการทำวิจัยชั้นเรียน หมายถึง ลักษณะการทำวิจัยชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยจะครอบคลุมในด้านปัญหาในชั้นเรียน การแก้ปัญหาในชั้นเรียนโดยวิธีการทำวิจัยและวิธีการอื่นๆ ลักษณะการทำวิจัยในชั้นเรียน การใช้ประโยชน์และการเผยแพร่ผลการวิจัย สภาพปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัย

ความต้องการในการทำวิจัยชั้นเรียน หมายถึง ความต้องการในด้านความรู้และทักษะ ความต้องการในด้านการเสริมสร้างแรงจูงใจ ความต้องการด้านงบประมาณ ความต้องการด้านเวลา ความต้องการด้านแหล่งค้นคว้าและเครื่องอำนวยความสะดวก เพื่อพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดสุโขทัย

ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานการสอนประจำในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดสุโขทัย

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดสุโขทัย

ขนาดของโรงเรียน หมายถึง เกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ขนาด

โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 1-499 คน

โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 500-1,499 คน

โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 1,500-2,499 คน

วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาหรือวุฒิการศึกษาของครูที่มีการศึกษาในระดับการศึกษา 3 ระดับคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการทำงานของครูที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา 3 กลุ่มคือ ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป

ประสบการณ์การอบรมในด้านการวิจัย หมายถึง ครูที่ไม่เคยอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และครูที่เคยเข้ารับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน

ปัญหาในชั้นเรียน หมายถึง ปัญหาทั่วไปที่มีผลต่อการเรียนการสอน ตัวนักเรียน และสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน

การแก้ปัญหาในชั้นเรียนโดยวิธีการวิจัยและวิธีอื่นๆ หมายถึง ครูที่ไม่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน และครูที่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน โดยตรงต่อการจัดการเรียนการสอน เกี่ยวกับตัวนักเรียน เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน บริเวณโรงเรียน เป็นปัญหาที่จำเป็นเร่งด่วน และการให้ความสนใจของผู้บริหาร

ลักษณะการทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง องค์ประกอบในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย ได้แก่ แหล่งที่มาของปัญหา การเลือกและกำหนดปัญหา การวางแผนการทำวิจัย แหล่งวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำปรึกษาในการทำวิจัย เครื่องมือหรือวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล งบประมาณ และเวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียน

การนำผลการวิจัยไปใช้ หมายถึง องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการทำวิจัยในชั้นเรียน แล้วนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาโดยตรง เป็นข้อมูลพื้นฐานเฉพาะกรณี ใช้ในกรณีทั่วไป หรือคล้ายคลึงกัน ใช้ในการควบคุมการดำเนินงาน ใช้ปรับปรุงและคัดแปลงงานให้เป็นไปตามเป้าหมายและเป้าหมาย และใช้ในการวางแผนการดำเนินงานหรือกำหนดนโยบายต่าง ๆ

การเผยแพร่ผลการวิจัย หมายถึง การนำผลการวิจัย เผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การเผยแพร่ในรูปเอกสาร นำเสนอในการประชุมวิชาการ และการนำผลการวิจัยแต่ละเรื่องอภิปรายเชิงวิชาชีพ

ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งกำหนดเป็น ปัญหาด้านความรู้และทักษะ แหล่งความรู้ เครื่อง
อำนวยความสะดวกในการทำวิจัย ด้านการสนับสนุนการทำวิจัย ด้านปัญหาส่วนตัว และด้านการ
นำผลการวิจัยไปใช้

การเสริมสร้างแรงจูงใจ หมายถึง การให้ขวัญและกำลังใจครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการ
นิเทศติดตาม การประกาศเกียรติคุณ เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ และการพิจารณาความดีความชอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University